

BOS Meeting Date:- 01.04.2024
Item No. 1
Academic Council Meeting:-13.06.2024
Item No. 4

Janardan Bhagat ShikshanPrasarak Sanstha's
CHANGU KANA THAKUR
ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, NEW PANVEL
(AUTONOMOUS)

Re-accredited 'A+' Grade by NAAC
'College with Potential for Excellence Status Awarded by UGC
'Best College Award' by the University of Mumbai

Program: B.A.

Revised Syllabus of F.Y.B.A. Marathi

Choice Based Credit & Grading System (60:40)
w.e.f. Academic Year 2024-25

मराठी विभाग प्रथम वर्ष कला अभ्यासक्रम

निवडक विनोदी कथा

या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेल्या अभ्यासक्रमात मराठी विनोदी कथा आणि निवडक मराठी कविता या घटकांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमांची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आलेली आहे. सदरील अभ्यस्क्रम दोन सत्रात विभागलेला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे तसेच त्याची चाचणी परीक्ष घेणे आवश्यक आहे.

सत्र पहिले -

एकूण व्याख्याने - ६०,

श्रेयांकने - ०४

घटक - १. निवडक मराठी कथा (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

कथा या साहित्यप्रकाराचा अभ्यास, गोष्ट आणि कथा अनुबंध, कथेचे घटक, कथेचे प्रकार

घटक - २. निवडक मराठी कथा (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

आधुनिक मराठी कथेची वाटचाल

घटक - ३. निवडक मराठी कथा (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

१. चकवा	-	शंकर पाटील
२. व्यंकूची शिकवणी	-	द.मा. मिरासदार
३. वाचन संस्कृती	-	मुकुंद टाकसाळे
४. डाग	-	मंगला गोडबोले
५. येळकोट	-	वामन ओव्हाळ

घटक - ४. निवडक मराठी कथा (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

६. परोपकार	-	रमेश मंत्री
७. वरसंशोधन	-	चिं वि जोशी
८. आजी शरण येते	-	विद्याधर पुंडलिक
९. कापूस कोंड्याची गोष्ट	-	श्रीनिवास भणगे
१०. सुवर्ण कमळाचा शोध	-	वि. आ. बुवा

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण- ४०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढीलप्रमाणे –

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
प्रश्न १	चाचणी परीक्षा वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची	घटक १ व २ वर आधारित	२०
प्रश्न २	गृहपाठ पुस्तक परीक्षण	विषयाला अनुसरून	१५
प्रश्न ३		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग	०५

प्रथम सत्रान्त परीक्षा - गुण - ६०

वरील अभ्यास पत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आलेले आहे.

प्रथम वर्ष कला मराठी

प्रश्न क्रमांक	विषय	गुण
प्रश्न १	कथा या साहित्यप्रकाराचा परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न २	कथेच्या इतिहासावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ३	घटक ३ मधील कथेवर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ४	घटक ४ मधील कथेवर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५

संदर्भ ग्रंथ-

१. चकवा- शंकर पाटील, धिंड, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
२. व्यंकूची शिकवणी – द. मा. मिरासदार, माझ्या बापाची पेंड, सुपर्ण प्रकाशन, पुणे
३. वाचन संस्कृती- मुकुंद टाकसाळे, राधेने ओढला पाय, मॅजेस्टिक पब्लिशिंग हाऊस, ठाणे
४. डाग- मंगला गोडबोले, कथायात्रा, मंगला गोडबोले यांच्या निवडक कथा संपादन-वंदना बोकील-कुलकर्णी, नवचैतन्य प्रकाशन, मुंबई.
५. येळकोट- वामन होवाळ, येळकोट, रिया पब्लिकेशन, कोल्हापूर
६. परोपकार- रमेश मंत्री, आवाज, श्री पाटील पब्लिकेशन, पुणे
७. वर संशोधन- चि. वि. जोशी, चीमनरावाचे चऱ्हाट, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
८. आजी शरण येते- विद्याधर पुंडलिक, पोपटी चौकट, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई
९. कापूस कोड्याची गोष्ट- श्रीनिवास भनगे.
१०. सुवर्ण कमळाचा शोध- वि. आ. बुवा, विविध कथा, सारस्वत प्रकाशन, मुंबई

सत्र दुसरे

निवडक कवितांचा अभ्यास

एकूण व्याख्याने - ६०,

श्रेयांकने -०४

घटक - १. निवडक मराठी कविता (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

कविता या साहित्य प्रकारचा सैद्धांतिक परिचय, कविता या साहित्य प्रकारची संकल्पना, भाव काव्य आणि गीत यातील फरक, कवितेची भाषा, मराठी कवितेच्या इतिहासातील महत्वाचे टप्पे.

घटक - २. निवडक मराठी कविता (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

आधुनिक मराठी कवितेची वाटचाल, १९६० नंतरच्या मराठी कवितेचा स्थूल इतिहास, परिचय

घटक - ३. निवडक मराठी कविता (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

१. नारायण सुर्वे :

१. दोन दिवस
२. तुमचंच नाव लिवा

२. नामदेव ढसाळ :

१. ज्ञानोबा
२. माणसाने

३. अरुण कोलटकर :

१. वामांगी
२. इराणी

४. भुजंग मेश्राम :

१. बिरसा मुंडा
२. शोधयात्रा

५. वीरा राठोड :

१. आसेवर चालतात तांडे
२. मी भाकरीचा शोध घेतो तू गाणे विणत रहा

६. संध्या रंगारी :

१. पोरी
२. वास्तव

घटक - ४. निवडक मराठी कविता (६० मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन - ०१

१. कल्पना दुधाळ :

१. संपवत कसं नाहीस
२. घालमेल

२. नीरजा :

१. माणूस होण्याचा इतिहास
२. बाबासाहेब

३. वर्जेस सोळंकी :

१. शाळा
२. हत्या : एक

४. संतोष पवार :

१. सोन्या बापू
२. भ्रमिस्टाचा जाहीरनामा

५. अजीम नवाज राही :

१. शून्याच्या तावडीतून सटकताना
२. मुसलमानांच्या मुसक्या बांधताना!

६ . सौमित्र (किशोर कदम) :

१. शहर
२. पुस्तकं

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण- ४०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढीलप्रमाणे –

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
प्रश्न १	चाचणी परीक्षा वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची	घटक १ व २ वर आधारित	२०
प्रश्न २	गृहपाठ पुस्तक परीक्षण	विषयाला अनुसरून	१५
प्रश्न ३		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग	०५

द्वितीय सत्रान्त परीक्षा - गुण - ६०

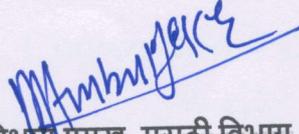
वरील अभ्यास पत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आलेले आहे.

प्रथम वर्ष कला मराठी

प्रश्न क्रमांक	विषय	गुण
प्रश्न १	कविता या साहित्यप्रकाराचा परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न २	कवितेच्या इतिहासावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ३	घटक ३ मधील कवितेवर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ४	घटक ४ मधील कवितेवर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५

संदर्भ ग्रंथ-

१. सनद-नारायण सुर्वे, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई
२. गोलपिठा-नामदेव ढसाळ, लोकवाङ्मय गृह, कोल्हापूर
३. चिरीमिरी-अरुण कोलटकर, प्रास प्रकाशन, पुणे
४. उलगुलान -भुजंग मेश्राम, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
५. सेन साई वेस-वीरा राठोड, शब्द पब्लिकेशन, मुंबई
६. कवडसे-संध्या रंगारी, आनंद प्रकाशन, मुंबई
७. धग असतेच आसपास-कल्पना दुधाळ, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई
८. विध्वन्साच्या वेदीवर चढण्याआधी, वेणा-निरजा, पॉप्युलर प्रकाशन,
९. वर्जेस सोळंकीच्या कविता, ता ता प - वर्जेस सोळंकी, अभिदानंतर प्रकाशन, मुंबई
१०. पिढीपेस्तर प्यादेमात-संतोष पवार, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
११. अजीम नवाज राही - तळमळीचा तळ, अथर्व पब्लिकेशन-जळगाव.
१२. बाऊल-सौमित्र (किशोर कदम), पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई

विभाग प्रमुख, मराठी विभाग
चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान
महाविद्यालय, नवीन पनवेल

प्रचार्य
चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान
महाविद्यालय, नवीन पनवेल

**SEM I - मराठी क्षमताधिष्ठीत अभ्यासक्रम
(Ability Enhancement course)**

Class- F.Y.B.SC., S.Y.B.A., S.Y.B.Com.

Credits -02

Teaching Hrs. -30

शीर्षक – संभाषण कौशल्ये (UAR1SK1)

Unit-01 वर्णमाला परिचय – स्वर, स्वरादी, व्यंजने

- 1.1. मराठी भाषा
- 1.2. संभाषण कौशल्ये – वक्तृत्व, सूत्रसंचालन
- 1.3. प्रास्ताविक
- 1.4. आभार प्रदर्शन

Unit – 02.

- 2.1. मुलाखत
- 2.2. संभाषणातील अडथळे
- 2.3. संभाषण कौशल्याची आवश्यकता
- 2.4. दूरध्वनी वरील संभाषण

Sem II - (Ability Enhancement course)

Class- F.Y.B.A./F.Y.B.SC.

Credits -02

Teaching Hrs. -30

शीर्षक – मराठी लेखन कौशल्ये (UAR2MLK2)

Unit – 01

- 1.1. मराठी भाषा लेखनविषयक नियम
- 1.2. वर्तमान पत्रासाठी वृत्तलेखन
- 1.3. अर्जलेखन
- 1.4. पत्र लेखन – खाजगी व प्रशासनिक

Unit – 02

- 2.1. वर्तमान पत्रासाठी जाहिरात लेखन
- 2.2. मुद्द्यांच्या आधारे – कल्पना विस्तार
- 2.3. उताऱ्यावरील प्रश्न
- 2.4. निबंध लेखन

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण- २०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढील प्रमाणे -

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
०१	चाचणी परीक्षा (बहुपर्यायी किंवा वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची)	घटक १ व २ आधारित	२०

प्रथम सत्रान्त परीक्षा - गुण ३०

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढील प्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.
घटक १ व २ मधील १० गुणांचे प्रत्येक घटकावर अंतर्गत पर्याय असलेले एक प्रश्न विचारावेत. तसेच ०५
गुणांसाठी घटक १ व २ मधील अंतर्गत पर्याय असलेले प्रत्येक घटकावरील एक टिप विचारावेत.

Mambujek S

विभाग प्रमुख, मराठी विभाग

चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान

महाविद्यालय, नवीन पनवेल

Pranav

प्राचार्य

चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान

महाविद्यालय, नवीन पनवेल

BOS Meeting Date:- 01.04.2024
Item No. 2
Academic Council Meeting:-13.06.2024
Item No. 4

Janardan Bhagat ShikshanPrasarak Sanstha's
CHANGU KANA THAKUR
ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, NEW PANVEL
(AUTONOMOUS)

Re-accredited 'A+' Grade by NAAC
'College with Potential for Excellence Status Awarded by UGC
'Best College Award' by the University of Mumbai

Program: B.A.

Revised Syllabus of S.Y.B.A. Marathi

Choice Based Credit & Grading System (60:40)
w.e.f. Academic Year 2024-25

मराठी विभाग

द्वितीय वर्ष कला अभ्यासक्रम

या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेल्या अभ्यासक्रमात वैचारिक निबंध आणि ललित लेख या घटकांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमांची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आलेली आहे. सदरील अभ्यस्क्रम दोन सत्रात विभागलेला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे तसेच त्याची चाचणी परीक्ष घेणे आवश्यक आहे.

सत्र तिसरे -

एकूण व्याख्याने - ६०,

श्रेयांकने - ०४

आधुनिक मराठी वैचारीक गद्यलेखन

घटक - १. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

आधुनिक मराठी वैचारीक गद्यलेखनाची पार्श्वभूमी

घटक - २. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

वैचारीक गद्यलेखनाची वाटचाल

घटक - ३. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

१. सरकार आणि प्रजासत्ताक	-	लोकहितवादी
२. गुलामगिरीची प्रस्तावना	-	जोतिराव गोविंदराव फुले
३. हिंदू व मुसलमान यांचे ऐक्य कशाने होईल?	-	गोपाळ गणेश आगरकर
४. मराठी भाषेची सांप्रतची स्थिती	-	विष्णुशास्त्री चिपळूणकर
५. स्त्रीपुरुषतुलना	-	ताराबाई शिंदे

घटक - ४. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

६. शिक्षण: स्वराज्यासाठी !	-	राजर्षी छत्रपती शाहू
७. समाजसुधारणा यशस्वी का होत नाही?	-	विठ्ठल रामजी शिंदे
८. अस्पृश्योन्नतीचा आर्थिक पाया	-	डॉ. भीमराव रामजी आंबेडकर
९. देवळांचा धर्म आणि धर्माचीदेवळे	-	केशव सीताराम ठाकरे
१० अंधश्रद्धा निर्मूलनाची व्यापक वैचारिक भूमिका -	-	डॉ. नरेंद्र दाभोळकर

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण- ४०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढीलप्रमाणे –

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
प्रश्न १	चाचणी परीक्षा वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची	घटक १ व २ वर आधारित	२०
प्रश्न २	गृहपाठ पुस्तक परीक्षण	विषयाला अनुसरून	१५
प्रश्न ३		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग	०५

तृतीय सत्रान्त परीक्षा - गुण - ६०

वरील अभ्यास पत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आलेले आहे.

द्वितीय वर्ष कला मराठी

प्रश्न क्रमांक	विषय	गुण
प्रश्न १	मराठी वैचारीक गद्यलेखनाची पार्श्वभूमी या घटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न २	वैचारीक गद्यलेखनाची वाटचाल घटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ३	घटक ३ मधील वैचारीक निबंधावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ४	घटक ४ मधील वैचारीक निबंधावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५

संदर्भ ग्रंथ:-

- सरकार आणि प्रजासत्ताक - लोकहितवादी, एकोणिसाव्या शतकातील मराठी गद्य, (खंड -१)
संपादक - भास्कर लक्ष्मण भोळे, साहित्य अकादेमी नवी दिल्ली

२. गुलामगिरीची प्रस्तावना - जोतिराव गोविंदराव फुले, एकोणिसाव्या शतकातील मराठी गद्य (खंड -१) संपादक - भास्कर लक्ष्मण भोळे, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली.
३. हिंदु व मुसलमान यांचे ऐक्य कशाने होईल? - गोपाळ गणेश आगरकर, मराठी वैचारिक गद्य, संपादक - प्रा. अरुण कांबळे, प्रा. गंगाराम गायकवाड, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
४. मराठी भाषेची सांप्रतची स्थिती - विष्णुशास्त्री चिपळूणकर, एकोणिसाव्या शतकातील मराठी गद्य (खंड -२) संपादक - भास्कर लक्ष्मण भोळे, साहित्य अकादेमी, नवी दिल्ली.
५. स्त्रीपुरुषतुलना - ताराबाई शिंदे, मराठी वैचारिक गद्य, संपादक - प्रा.अरुण कांबळे, प्रा. गंगाधर गायकवाड, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
६. शिक्षण: स्वराज्यासाठी! - राजर्षी छत्रपती शाहू, मराठी वैचारिक गद्य, संपादक प्रा. अरुण कांबळे, प्रा. गंगाधर गायकवाड, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
७. समाजसुधारणा यशस्वी का होत नाही? - विठ्ठल रामजी शिंदे, मराठी वैचारिक गद्य, संपादक प्रा. अरुण कांबळे, प्रा. गंगाधर गायकवाड, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
८. अस्पृश्योन्नतीचा आर्थिक पाया - डॉ. भीमराव रामजी आंबेडकर, वैचारिक गद्य संपादक डॉ. वसंत शेकडे, डॉ. धनाजी गुरव, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.
९. देवळांचा धर्म आणि धर्माची देवळे - केशव सीताराम ठाकरे, मराठी वैचारिक गद्य संपादक प्रा. अरुण कांबळे प्रा. गंगाधर गायकवाड, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
- १० अंधश्रद्धा निर्मूलनाची व्यापक वैचारिक भूमिका, डॉ. नरेंद्र दाभोळकर, श्रद्धा-अंधश्रद्धा, राजहंस प्रकाशन, पुणे

सत्र चौथे -

एकूण व्याख्याने - ६०,

श्रेयांकने - ०४

ललित गद्यांचा अभ्यस

घटक - १. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

ललित गद्य स्वरूप, संकल्पना, वैशिष्ट्ये आणि प्रकार

घटक - २. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

मराठी ललित गद्याची वाटचाल- १९२३ ते १९६० आणि १९६० ते २००० पर्यंतचा परिचय

घटक - ३. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

१. वि. स. खांडेकर - दोन पाहुणे (वायुलहरी)
२. ना. सी. फडके - पहिला पांढरा केस / ऐन पंचविशी
३. दुर्गा भागवत - ऋतूचक्र
४. रविंद्र पिंणे - मर्ढेकरांचा रामदासी गाव
५. पु. ल. देशपांडे - 'बलुत' एक दुःखान गदगदलेल झाड

घटक - ४. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

श्रेयांकन - ०१

६. हमीद दलवाई - लाट
७. चंद्रकुमार नलगे - चंद्रबनातल्या सावल्या
८. मारुती चित्तमपल्ली - अरणी (रानवाटा)
९. अनिल अवचट - मच्छिमर आणि समुद्र
१०. सरोजिनी वैद्य - ओळखीचा शब्द (पहाटपाणी)

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण- ४०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढीलप्रमाणे -

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
प्रश्न १	चाचणी परीक्षा वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची	घटक १ व २ वर आधारित	२०
प्रश्न २	गृहपाठ पुस्तक परीक्षण	विषयाला अनुसरून	१५
प्रश्न ३		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग	०५

चौथे सत्र परीक्षा - गुण - ६०

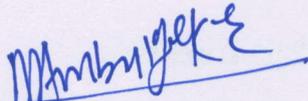
वरील अभ्यास पत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आलेले आहे.

द्वितीय वर्ष कला मराठी

प्रश्न क्रमांक	विषय	गुण
प्रश्न १	घटक १ वर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न २	घटक २ वर पर्याय पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ३	घटक ३ मधील लेखावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५
प्रश्न ४	घटक ४ मधील लेखावर पर्याय देऊन एक प्रश्न	१५

संदर्भ ग्रंथ:-

१. दोन्ही पाहुणे - वि.स.खांडेकर
अंतराळाचे ऋण, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ मुंबई
२. पहिला पांढरा केस - ना. सी. फडके
रूपगंधा, मौज प्रकाशन गृह मुंबई
३. ऋतुचक्र - दुर्गा भागवत, ऋतुचक्र, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
४. मढेकरांचा रामदासी गाव - रवींद्र पिंगे, अद्वितीय महाराष्ट्र, श्री पांडित पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
५. बलुत एक दुःखाने गदग दलेले झाड - पु. ल देशपांडे, गोळाबेरीज, मौज प्रकाशन गृह मुंबई.
६. लाट - हमीद दलवाई लेखक आणि त्यांच्या वाचन शाळा, स्मारिका प्रकाशन, पुणे.
७. चंद्र बनातल्या सावल्या - चंद्रकुमार नलगे, अभिमान श्री पांडित ते पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
८. मच्छिमर आणि समुद्र - अनिल अवचट आकाशातील वर्तुळ, मौज प्रकाशन गृह मुंबई
९. ओळखीचा शब्द - सरोजिनी वैद्य, धोतर तळ्यात, स्मारिका प्रकाशन, पुणे.
१०. अरणी - मारुती चित्तमपल्ली, रानवाटा, साहित्य प्रासार केंद्र, नागपूर

विभाग प्रमुख, मराठी विभाग
चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान
महाविद्यालय, नवीन पनवेल

प्राचार्य
चांगू काना ठाकूर कला, वाणिज्य आणि विज्ञान
महाविद्यालय, नवीन पनवेल

BOS Meeting Date:- 21.04.2025
Item No. 1
Academic Council Meeting:-28.04.2025
Item No. 1

Janardan Bhagat Shikshan Prasarak Sanstha's
CHANGU KANA THAKUR
ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, NEW PANVEL
(AUTONOMOUS)

Accredited 'A++' Grade by NAAC
'College with Potential for Excellence Status Awarded by UGC
'Best College Award' by the University of Mumbai

Program: B.A.

Revised Syllabus of T.Y.B.A. Marathi

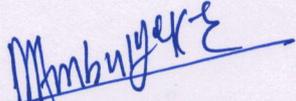
Choice Based Credit & Grading System (60:40)
w.e.f. Academic Year 2025-26

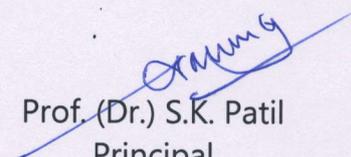

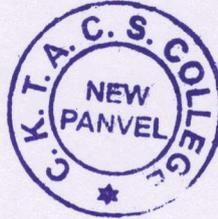
(Signature)
Principal
CHANGU KANA THAKUR
ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE
NEW PANVEL, (AUTONOMOUS)

Criteria for admission to TYBA

Sr. No.	Heading	Particulars
1	Title of Course	Marathi
2	Eligibility for Admission	S.Y.B.A
3	Passing marks	40%
4	Ordinances/Regulations (if any)	
5	No. of Semesters	Two
6	Level	U.G.
7	Pattern	Semester (60-40)
8	Status	Revised
9	To be implemented from Academic year	2025-26

Prof. M. M. Ambulgekar
Head, Department of Marathi
Changu Kana Thakur
A.C.S. College, New Panvel
(Autonomous)

Prof. (Dr.) S.K. Patil
Principal
Changu Kana Thakur
A.C.S. College, New Panvel
(Autonomous)

University of Mumbai

॥ विद्या विनयेन शोभते ॥

Janardan Bhagat Shikshan Prasarak Sanstha's

Changu Kana Thakur

Arts, Commerce and Science College, New Panvel
Autonomous

Department of Marathi

Bachelor of Arts (B.A.) Syllabus for

Academic Yeas-2025-2026

Board Studies in Marathi

Sr. No.	Name	Designation	Position
1	Prof. (Dr.) S.K. Patil	Principal	Member (Faculty)
2	Prof. M. M. Ambulgekar	Head, Department of Marathi	Chairman
3	Dr. Anilkumar Sapkal	Professor	Member (Faculty)
4	Prof. Dr. Kirtikumar More,	Professor	Member (Faculty)
5	Mr. Gajanan D. Chavan,	Associate Professor	Member (Faculty)

Name of the Programme B.A.	Programme Coordinator	Head of the Department
Subject Marathi	Course:	Course Coordinator
CO1	भाषिक अविष्काराचे स्वरूप समजेल.	Prof. M. M. Ambulgekar
CO2	साहित्याची सर्जनशील निर्मिती प्रक्रिया समजेल.	
CO3	साहित्यनिर्मितीतील प्रयोजन समजेल.	
CO4	साहित्याची आस्वाद प्रक्रिया समजेल.	

Name of the Programme B.A.	Programme Coordinator	Head of the Department
Subject Marathi	Course:	Course Coordinator
CO1	साहित्याच्या भाषेचे वेगळेपण समजेल.	Prof. M. M. Ambulgekar
CO2	साहित्यातील वर्गीकरणाची माहिती मिळेल.	
CO3	साहित्यातील अभिरुची विकसित होईल.	
CO4	साहित्यातील विविध विचारधारा समजतील.	

Semester- V
तृतीय वर्ष कला
साहित्य विचार

Name of the Programme	: B.A.
Name of the Course	साहित्य विचार
Course Code	: UAR5MR5
Total Lectures	: 60
Total credit	: 04

या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेल्या अभ्यासक्रमात साहित्य शास्त्र भारतीय आणि पाश्चात्य या घटकांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमांची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आलेली आहे. सदरील अभ्यस्क्रम दोन सत्रात विभागलेला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे तसेच त्याची चाचणी परीक्ष घेणे आवश्यक आहे.

अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ३ (साहित्य विचार)

घटक - १. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याच्या व्याख्या

अ) साहित्याच्या व्याख्या (भारतीय साहित्यशास्त्रज्ञ) – अश्वघोष, दिक्नाद, भरत, भामह, दंडी, कुन्तक, वामन, अभिनवगुप्त, क्षेमेंद्र, आनंदवर्धन

आ) साहित्याच्या व्याख्या (पाश्चात्य साहित्यशास्त्रज्ञ) प्लेटो, अरीस्तोतल, हेगेल, कान्ट, मथ्यू अर्नोल्ड, विल्यम wordsworth, रेने वेलेक, डॉ. जॉन्सन

घटक - २. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया -

अ) प्रतिभा, प्रज्ञा, कल्पनाशक्ती,

आ) स्फूर्ती, भावनात्मकता, अनुकृती सिद्धांत

घटक - ३. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याचे प्रयोजन

अ) अश्वघोष - दुःखनिर्मुलन आणि बोध, मम्मट - कारिका

आ) विरेचन, आनंद, उद्धोधन, स्वप्नरंजन - इच्छापूर्ती

घटक - ४. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याचा आस्वाद -

अ) साहित्याचा आस्वाद म्हणजे काय ?

आ) रससिद्धांत, वाचन प्रक्रिया, वाचक प्रतिसाद सिद्धांत, ताटस्थ संकल्पना

१. अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण - ४०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढीलप्रमाणे -

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
प्रश्न १	चाचणी परीक्षा वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची	घटक १ व २ वर आधारित	२०
प्रश्न २	गृहपाठ पुस्तक परीक्षण	विषयाला अनुसरून	१५
प्रश्न ३	उपस्थिती	वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग	०५

२. पाचवे सत्र परीक्षा - गुण - ६०

वरील अभ्यास पत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आलेले आहे.

तृतीय वर्ष कला मराठी

प्रश्न क्रमांक	विषय	गुण
प्रश्न १	भारतीय साहित्यशास्त्रज्ञ, पाश्चात्य साहित्यशास्त्रज्ञ	१५
प्रश्न २	साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया	१५
प्रश्न ३	साहित्याचे प्रयोजन	१५
प्रश्न ४	साहित्याचा आस्वाद	१५

संदर्भ ग्रंथ:-

- १ करंदीकर, गो.वि., (भाषांतर) अॅरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र, मौज, मुंबई १९७८
- २ नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७
- ३ पाटणकर, वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या पद्मगंधा, पुणे, २००६.
- ४ पाटील, गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक, मुंबई १९८१
- ५ मालशे, मिलिंद, आधुनिक, भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाड् मयगृह, मुंबई. १९९५
- ६ गणोरकर, प्रभा, डहाके वसंत आबाजी व इतर, (संपा.) वाड् मयीन संज्ञा संकल्पना कोश,
ग.रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१
- ७ राजाध्यक्ष, विजया व इतर, (संपा.) मराठी वाड् मयकोश, खंड ४, (समीक्षा संज्ञा),
महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२
- ८) पाश्चात्य साहित्यविचार : भालचंद्र खांडेकर, लीला गोविलकर
- ९) पाश्चात्य साहित्यविचार: प्रा. ब. लु. सोनार

Semester- VI
तृतीय वर्ष कला
साहित्य विचार

Name of the Programme	: B.A.
Name of the Course	साहित्य विचार
Course Code	: UAR6MR6
Total Lectures	: 60
Total credit	: 04

अभ्यासत्रिका क्रमांक - ३ (साहित्य विचार)

घटक - १. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याची भाषा -

अ) शब्दशक्ती, रूपवादी व संरचनावादी विचार,

आ) साहित्याची भाषा

घटक - २. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याचे वर्गीकरण आणि प्रकार -

अ) वर्गीकरण स्वरूप, महत्त्व, तत्वे

आ) प्रकार - गद्य - पद्य

घटक - ३. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्याची अभिरुची -

अ) अभिरुची - स्वरूप आणि संकल्पना - साहित्याच्या अभिरुचीची जडणघडण

आ) अभिरुचीवर परिणाम करणारे घटक

घटक - ४. (६० मिनिटांच्या १५ तासिका)

साहित्यातील प्रवृत्ती आणि वाद -

अ) साहित्यातील वाद-प्रवृत्ती

१. अभिजाततावाद २. स्वच्छंदतावाद

आ) १. वास्तववाद

१.अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण- ४०

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुण विभागणी पुढीलप्रमाणे -

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
प्रश्न १	चाचणी परीक्षा वस्तुनिष्ठ स्वरुपाची	घटक १ व २ वर आधारित	२०
प्रश्न २	गृहपाठ पुस्तक परीक्षण	विषयाला अनुसरून	१५
प्रश्न ३	उपस्थिती	वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग	०५

२.सहावे सत्र परीक्षा - गुण - ६०

वरील अभ्यास पत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आलेले आहे.

तृतीय वर्ष कला मराठी

प्रश्न क्रमांक	विषय	गुण
प्रश्न १	साहित्याची भाषा	१५
प्रश्न २	साहित्याचे वर्गीकरण आणि प्रकार	१५
प्रश्न ३	साहित्याची अभिरुची	१५
प्रश्न ४	साहित्यातील प्रवृत्ती आणि वाद	१५

